

KUVITUS
Kati Vuorento

Saara

ja

naakka

AIKAMATKA VUOTEEN 1779

Riikka-Maria
Rosenberg

TAMMI

Alexandralle

Ulkoasu: Laura Lyytinen
Teksti © Riikka-Maria Rosenberg 2023
Kuvitus © Kati Vuorento 2023
Teoskokonaisuus © Tekijät ja Tammi 2023
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Painettu EU:ssa
ISBN 978-952-04-4953-7

Riikka-Maria
Rosenberg

Saara naakka

Aikamatka vuoteen 1779

KUVITUS

Kati Vuorento

TAMMI • HELSINKI

LÄHTÖ

Sade ropisee kattopeltiin, tuuli vihmoo ullakolla. Ikkunoihin iskeytyvät puiden paljaat oksat, ne muistuttavat käsiä, joissa on liikaa liian kapeita sormia. Verhot lepattavat levottomasti, sillä tuuli tekee tietään huoneeseen ikkunaraamien välistä. Varjot tanssivat seinillä, taulun ilves katsoo kiinteästi ja hymyilee ovelasti.

Saaraa harmittaa, unta hän ei saa.

Äiti maanittelee Saaraa nukkumaan, silittää tytön poskea.

– Kyllähän sinä ymmärrät, että kouluun on mentävä.

Saara hautaa päänsä tyynyyn ja tiuskaisee:

– Lopeta! Aikuiset eivät ymmärrä.

– Saara kiltti. Ilman koulunkäyntiä ei voi tulla eläinlääkäriksi, mistä sinä haaveilet.

– Metsä on minun valtakuntani. Siellä kaikkia eläimiä kohdellaan tasa-arvoisesti, vesikirpusta peuraan ja ilvekseen. En tarvitse tylsiä ja typeriä koulupäiviä!

– Mitä jos joku eläimistä sairastuu tai tarvitsee apua? Eivätkö silloin koulussa vietetyt vuodet ole tärkeitä? äiti kysyy.

– Petersson osaa ja tietää kaiken, jopa sellaisia asioita, joista teillä aikuisilla ei ole mitään hajua.

– Jaahas, naakka tietää kaiken, äiti sanoo hymyillen.

– Petersson ei ole pelkkä naakka!

Äiti nousee sängyltä.

– Hyvää yötä, Saara-kulta. Aamulla kaikki näyttää valoisammalta.

Saara vetää peittoa yhä tiukemmin päänsä päälle. Hän haluaa unohtaa äidin ja isän, koulun ja opettajan, olla piilossa myrskyltä, jonka laantumisen antaa odottaa.

Silloin kuuluu naakan vaativa huuto, joka vain voimistuu:

– Kja, kja, kja!

– Tullaan, tullaan, Saara kuiskaa.

Saara laskeutuu hiljaa sängystään, hän ottaa pöydältä puhelimensa ja laukkunsa. Jalka osuu koulukirjoihin ja Saara potkaisee opukset tieltään.

Lattialankut natisevat askelten alla, vaikka Saara hiipii kuin pehmeätassuinen kissa. Naakka on vaiennut; se osaa jo odottaa ystäväänsä.

Puhelimen valossa Saara löytää ullakolle ja pysähtyy kaapin eteen. Äiti on sanonut, että se kuului muinoin jollekin kaukaiselle sukulaismiehelle. Sellaiselle, joka kulki isossa peruukissa, polvihousuissa ja pitsipaidassa. Saara tirskahtaa.

– Kja, kja, kja, naakka kutsuu.

Saara vääntää kaikin voimin kaapin lukossa olevasta isosta avaimesta. Lopulta raskas ovi avautuu. *Skriik*. Saara astuu komeroon, koputtaa sen takaseinää vaativasti.

– Kja, salasanat!

– Peterssonin harvinaiset ja harvinaisen suosittut aikamatkat, Saara kuiskaa, mutta hihitys karkaa ja rikkoo hiljaisuuden.

Skriik, nyt aukeaa takaseinä. Pöly leijailee puhelimen kelmeässä valossa, joka paljastaa ison huoneen. Saara haistaa tutun ja tunkkaisen tuoksun.

– Kja, tulithan sieltä, vihdoinkin.

Saara mutristaa suutaan, naakkakin jo arvostelee.

– Mutta miksi moinen jurotus? Petersson kysyy ja lennähtää katon rajassa kierroksen.

– Vanhemmat ovat tyhmiä, koulu vielä tyhempää, opettaja supertyhmä.

– Älähän nyt! Petersson laskeutuu Saaran viereen ja painaa pehmeän höyhenposkensa tytön jalkaa vasten. – Hieno yöasu, täynnä

tähtipölyä, lintu kaakattaa ja tutkii pää kallellaan pyjaman hopeisia tähtikuvioita. Se haluaa vaihtaa puheenaihetta.

– Kiitos, Petersson! Saara hymyilee jo ja röyhittää rintaansa.

– Tulehan sieltä, kja! Petersson viittoon siivillänsä Saaraa luokseen.

Saara hiipii linnun perässä tämän pesän luo. Sen yhteen kietoutuneiden oksien välistä pilkottaa kirkas, silmät häikäisevä valo, joka kutsuu seikkailuun.

– On aika, naakka lausuu. Se osoittaa siivellään asumustaan, jonka hohde vain voimistuu.

Saara astuu lähemmäs ja sulkee silmänsä.

TSABAM! Tähtipölyä, kullan kimallusta, hopeahippusia, timantti-, smaragdi- ja rubiinipölyä, lempeää leijumista, sateenkaaren värejä. Aaltoileva universumi ja suloinen, upottava pehmeys.

Takana tuttu nykyisyys, edessä uskomaton menneisyys.

MENNEISYYS

Oih! Saara hengähtää ruskeat silmät loistaen. Hän pyörii paikallaan, kädet sivuille levitettyinä. Hän ihailee kattoon maalattuja kerubeja, köynnöksiä ja sinistä taivasta pilvineen.

Juuri hiotun lankun tuoksu saa hänet aivastamaan.

– Kja! Terveysteksi, lintu naakkuu. – Terve-
tuloa Peterssonin uskomattoman ainutlaatui-
selle seikkailumatkalle.

– Aikamatkalle, Saara korjaa.

Petersson höristää harmaiden höyhenten
seassa olevia korviaan.

– Shhh, se kuiskaa nostaen yhden siipisulan
nokkansa eteen. – Emme ole yksin...

Ystävykset hiipivät huoneesta käytävälle. He
lymyilevät seinänvierustoilla, hipsivät lähes
äänettömin askelin kohti ääntä. Kaksikko py-
sähtyy isojen, raollaan olevien pariovien taa.
Ennen kuin Petersson ehtii edes nokkaansa
loksauttaa, Saara on jo työntänyt kasvonsa
ovien väliin ja kurkistaa huoneeseen.

Henkeään pidätellen Saara vetäytyy takaisin
käytävään. Juuri ja juuri ajoissa; tummaan vaa-
teparteen ja pitsikaulaliinaan sonnustautunut
tuiman näköinen mies suuntaa tiukan katseen-
sa kohti ovea ja kuulostelee kulmat syvässä
kurtussa käytävän ääniä. Ikkunan alla istuu
prinsessan näköinen tyttö. Talo on kuitenkin
hiljainen, kärpäsetkin tuntuvat pidättävän

hengitystään. Mies kääntyy taas prinsessan puoleen.

– *Je m'appelle Charlotta*, mies sanoo ja tyttö toistaa.

– Maailman ihanin prinsessa, joka puhuu ranskaa, ja mitä kammottavin velho, Saaran kuiskaus on täynnä ihailua ja pelkoa. – Ajattele, Petersson! Siellä oli ihan oikea prinsessa, jota velho pitää vankinaan.

Naakka nyökyttelee ja tepastelee paikallaan hermostuneena.

– Hän on siskoni, Charlotta. Ystävysten takaa kuuluu pojan asiallinen ääni, joka jatkaa:
– Prinsessa Charlotta puolestaan asuu Tukholmassa ja on naimisissa serkkunsa Kaarleher ttuan kanssa.

Petersson on lentää pitkälle pyrstölleen, mutta selviää kuin selviääkin jaloilleen ja kii-rehtii peittämään siivellään Saaran suun. Tytön kiljaisu vaimenee pehmeiden sulkien suojaan.

Käytävän hämärässä poika mittailee vieraita katseellaan. Saara vilkuttaa tälle ujosti.

– Keitä te olette?

– Kja! Minä olen hänen korkeutensa Petersson, naakkakuningas jo kymmenennessä sukupolvessa. Asun naakkojen linnassa, olen oman elämäni valtias, parveni arvostettu johtaja. Ja mikä tärkeintä, Saaran paras ystävä.

Petersson pokkuroi pojan edessä ja kumartaa niin syvään, että on mätkähtää nokalleen.

Peittääkseen hämmästyksensä poika hymähtää hieman ylimielisesti:

– *Corvus monedula*, joka osaa puhua. Sangen erikoista. Sitten hän oikaisee ryhtinsä ja lausuu arvokkaasti: – Minun nimeni on Alexander von Baumgartner, isäni paroni von Baumgartnerin ainoa poika ja perillinen.

Vaalean peruukin hiuskiharat vain heilahtavat, kun poika kumartaa.

Saara kikattaa. Poika on hitusen koppava, puhuu oudosti ja käyttäytyy hullunkurisesti, mutta silti – tai ehkäpä juuri sen takia – hän on piristävän erilainen. Hänessä on myös jotain sangen tuttua, Saara aprikoi.

– Miksi te puhutte palvelijoiden kieltä? Alexander kysyy.

– Me puhumme äidinkieltämme, suomea, Saara vastaa.

Poika hieraisee leukaansa.

– Minä taidan suomen kieltä, koska palvelusväkemme on sitä minulle puhunut. Onko äitisi palvelija?

– Ei! Saara nauraa. – Äitini on toimittaja. Hän kirjoittaa lehtiin uutisia maailmalta, pääasiassa Ranskasta. Ja juo kahvia koko ajan, syö croissantteja, viis veisaa ruokaympyröistä.

– Toimittaja? Kirjoittaa lehtiin Ranskasta? Ruokaympyrä? Juo kahvia taukoamatta? Kuinka se on mahdollista? poika ihmettelee. – Ymmärrän, että kahvin kieltolaki ei ole enää voimassa, mutta silti... Alexander näyttää hetken miettivältä. – Isosiskoni Charlotta haluaisi kirjoittaa kertomuksia, mutta isäni mielestä se on naiselle sopimatonta. Tyttöjen täytyy kyllä osata tehdä kauniita käsitöitä, esiintyä sievästi ja löytää sopiva aviomies. Puutarhanhoito, joka on nykyään jopa hyvin muodikasta, soveltuu myös tytöille.

– Puutarhanhoidon vielä ymmärrän, mutta käsityöt, sievä käytös – YÄK! Saara tuhahtaa

ja jatkaa itsevarmasti: – Minusta tulee rohkea erikoiseläinlääkäri, joka matkustaa ympäri maailmaa. Enkä aio mennä koskaan naimisiin.

– Eivätkö vanhempasi kuitenkin päättä noista asioista? Alexander ihmettelee. – Nainen eläinlääkärinä, kaikkea kanssa. Puhumatakaan siitä, että et halua mennä naimisiin. Kotikasvatuksesi vaikuttaa menneen pahasti pieleen tai olet ainakin taipuvainen unelmoimaan liikaa, poika tuhahtaa paheksuen.

– Kja, kja, kja, eivät vanhemmat enää päättä kenenkään ammattia, ja tytöt voivat tehdä kaikkea sitä mitä pojatkin! Petersson julistaa ja kierii maassa kaakattaen naurusta.

– *Alexander, c'est vous?* kaikuu vaativa ääni huoneesta.

Poika kurkistaa salonkiin, jossa velho lausuu edelleen ranskankielisiä lauseita, jotka prinsessa toistaa säntillisesti.

– *Oui, c'est moi*, Alexander sanoo kauniilla ranskalla ja sulkee pariovet nopeasti.

Äitiin tuollainen ääntämys tekisi vaikutuksen, Saara ajattelee.

Eläinrakas Saara asuu vanhassa kartanossa, lemmikkinä naakka Petersson – joka ei olekaan mikään tavallinen naakka! Peterssonin taikapesän kautta he kiitävät aikamatkalle vuoteen 1779.

Menneisyydessä vastaan tulee Saaran ikätoveri Alexander, aatelisperheen vesa. Pojan on vaikea ymmärtää nykytön puheita eläinlääkärihaaveista ja koulusta, mutta silti he ystävästyvät. Kun kartanolla kohistaan kadonneista lampaista ja palvelijoista, Saara ja Alexander päättävät lähteä etsintäretkelle. Rohkea parivaljakko ravaa ratsuillaan kohti jännittävää seikkailua, jonka varrella tarvitaan molempien tietoja ja taitoja.

9 789520 449537